

3. HET ORGEL IN DE KAPEL VAN HET SINT-JANSHOSPITAAL.

De bouwer van dit bescheiden instrument (1 klavier, zonder pedaal) was, zoals op de orgelkast te lezen staat "F. LORET - ORGELMAKER - MECHELEN". François-Bernard LORET (°Dendermonde 1808) vestigde zich na het behalen van het diploma technisch ingenieur als orgelbouwer te Mechelen om er spoedig een grote faam te verwerven, tot in het buitenland toe.

Van dit instrument konden we het bouwjaar niet achterhalen. We vermoeden sterk dat het om een tweedehands orgel gaat, wellicht aangekocht van een of andere parochie of kapel en aangepast aan de eigen noodwendigheden van de kapelruimte. Zo moeten manueel en registertrekkers oorspronkelijk achter het orgelmeubel aangebouwd geweest zijn : 10 gestopte registergaten wijzen daarop. Om nu de organist(e) een rechtstreekse kijk op de kapelruimte te geven, werd het klavier aan de linkerzijkant van de kast geplaatst.

In deze neogotische kapel (1) staat het orgel in het midden van het doksaal. De kast in vernist eikehout, en met sober neogotisch snijwerk versierd, meet 300 cm hoog, 154 cm breed en 90 cm diep. Door de kast heen steken bovenaan enkele pijpen van de MONTRE 8' door. De kast is geconcipieërd voor een orgel van het viervoets-type. De frontpijpen zijn stom ; bij één ontbreekt de voet. De dispositie staat nog duidelijk leesbaar op de porceleinen registertrekkers :

DOLCINA 4'
FLAGEOLET 2'
FLUTE 4'
VIOLA 8'
MONTRE 8'
BOURDON 8'
SALICIONAL 8'

Het manueel heeft een omvang van C tot g''' ; de ondertoetsen zijn met ivoor belegd, de bovenste zijn in ebbhout. De tractuur, zowel van toetsen als registers, is volledig mechanisch. De windvoorziening gebeurt met een elektrische motor, aangebouwd aan de rechter zijkant. Voorheen moest men draaien aan een wiel, achter het meubel. Dit wiel bediende een hefboomsysteem dat de blaasbalgen opende en sloot. Het pijpwerk lijkt betrekkelijk goed bewaard gebleven.

Dit orgel, dat naar getuigenis van de vroegere zuster-organiste buitengewoon zacht en fijn moet geklinken hebben, is nu onbruikbaar geworden. De windlade is gebarsten, vandaar geweldig veel doorspraak. Sommige houtverbindingen zijn reeds fel door de om zich heen wretende houtworm aangetast. Het instrument verkeert dus duidelijk in staat van verval. Een complete stereo-installatie heeft nu de functie van orgel en organist overgenomen.

Robert Hostyn

(1) N.v.d.r. : Over het St. Janshospitaal leze men verder :

J.B. DREESSEN, Het burgerlijk hospitaal ofte Sint-Janshospitaal te Oostende, in De Plate, november 1976, pp. 8-11.

JAARVERSLAG 1977.

Het is gebruikelijk dat we ons jaarverslag van het afgelopen jaar in "De Plate" publiceren. Plaatsgebrek belet dat ons deze maand te doen, doch in het april-nummer zal dit zeker gebeuren.

Redactie